Popis závazné realizace profilové maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury pro třídy OA, OB, OC a 4. D

Obsah

Popis zkoušky 1
Popis písemné zkoušky 2
Popis ústní zkoušky 2
Příloha: seznam děl k ústní zkoušce 2

Popis zkoušky

V profilové části sestává zkouška z českého jazyka a literatury z písemné práce a ústní zkoušky. Tyto části jsou známkovány zvlášť (kritéria, jejich bodování a určení známky vizte v dokumentu „Kritéria hodnocení profilové maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury“), určení výsledné známky maturitní zkoušky je váženým průměrem výsledků dílčích zkoušek (písemná práce tvoří 40 % známky, ústní zkouška 60 %). Zároveň však platí následující vnitřní podmínka: „Pokud je alespoň jedna z částí zkoušky hodnocena ‚nedostatečně‘, výsledné hodnocení je ‚nedostatečně‘.“ Žák v takovém případě opakuje pouze tu část zkoušky, která je hodnocena „nedostatečně“.

Ústní zkouška (60 %) → / Písemná práce ↓ (40 %)	Výborně	Chvalitebně	Dobře	Dostatečně	Nedostatečně
Výborně	**Výborně** (průměr 1)	**Chvalitebně** (průměr 1,6)	**Chvalitebně** (průměr 2,2)	**Dobře** (průměr 2,8)	**Nedostatečně** (průměr 3,4)
Chvalitebně	**Výborně** (průměr 1,4)	**Chvalitebně** (průměr 2)	**Dobře** (průměr 2,6)	**Dobře** (průměr 3,2)	**Nedostatečně** (průměr 3,8)
Dobře	**Chvalitebně** (průměr 1,8)	**Chvalitebně** (průměr 2,4)	**Dobře** (průměr 3)	**Dostatečně** (průměr 3,6)	**Nedostatečně** (průměr 4,2)
Dostatečně	**Chvalitebně** (průměr 2,2)	**Dobře** (průměr 2,8)	**Dobře** (průměr 3,4)	**Dostatečně** (průměr 4)	**Nedostatečně** (průměr 4,6)
Nedostatečně	**Nedostatečně** (průměr 2,6)	**Nedostatečně** (průměr 3,2)	**Nedostatečně** (průměr 3,8)	**Nedostatečně** (průměr 4,4)	**Nedostatečně** (průměr 5)

Popis písemné zkoušky

Tato část spočívá v samostatném vytvoření souvislého textu (slohové práce) o minimálním rozsahu 350 slov (tzn. grafických slov) s tolerancí 10 % pod touto hranicí (horní limit slov není stanoven). Žák volí jedno z pěti zadání, které je tvořeno číslem, názvem, bližším určením funkčního stylu, útvaru či slohového postupu a případně výchozím textem. Žák může (ale nemusí) svůj text opatřit vlastním titulem, není-li v zadání udáno jinak. Během zkoušky může využít Pravidla českého pravopisu. V hodnocení se zohledňuje a) naplnění zadaných kritérií, b) pravopis, tvarosloví, slovotvorba, c) stylisticky funkční užití lexika a syntaktická výstavba textu a d) kompoziční výstavba textu; podrobnější kritéria a bodové hodnoty lze nalézt v samostatném dokumentu „Kritéria hodnocení profilové maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury“.

Hodnocen je text zaznamenaný na záznamovém archu. Pro vlastní koncepty, myšlenkové mapy a další přípravné texty může žák využít volné listy papíru (s razítkem školy), které obdrží od zadavatele, nebudou součástí hodnocení. Osnova textu není vyžadována a není hodnocena (a tudíž ani započítávána do množství slov), a to ani pokud se nalézá na záznamovém archu.

Zkouška trvá 180 minut vč. času na volbu zadání. Zadání je žák povinen zvolit závazně do 30 minut od zahájení zkoušky zápisem odpovídajícího čísla na záznamový arch. (Po tomto časovém limitu zadavatel žáky obejde a žák své zvolené zadání zaznamená do prezenční listiny.)

Text je třeba zaznamenat modře nebo černě píšící propisovací tužkou, která píše dostatečně silně a nepřerušovaně a jejíž inkoust nelze gumovat. Písmo musí být čitelné a rozlišující malá a velká písmena, může však být psací či tiskací.

Popis ústní zkoušky

Ústní část zkoušky spočívá v rozhovoru žáka se zkoušejícím a přísedícím nad jedním vylosovaným literárním dílem ze školního seznamu děl pro daný školní rok (vizte v příloze tohoto dokumentu). Žák do předem určeného data odevzdá v oficiálním formuláři svůj výběr 20 děl (z nichž bude při zkoušce losovat), který splňuje stanovená kritéria (jsou součástí seznamu v jeho závěrečné části). Pokud žák seznam neodevzdá nebo jeho seznam nesplňuje zadaná kritéria, losuje při zkoušce dílo z celého školního seznamu.

Zkouška je řízena pracovním listem. Ten obsahuje úryvek z vylosovaného díla a sadu dvanácti otevřených úloh rozdělených do tří oddílů: analýza úryvku, témata díla, literárněhistorický kontext. V rámci každého oddílu jsou úlohy sdruženy do skupin (konkrétní výběr záleží na povaze díla a pracovního listu, jsou to např.: Jazyk, Kompozice, Motivy, Postavy, Vypravěč, Časoprostor, Subjekty textu, Verš, Básnické prostředky, Emoční ladění, Společenské souvislosti, Literární dějiny a Kulturní souvislosti), žák však může úlohy plnit v libovolném pořadí či propojení.

Zkouška trvá 35 minut, z čehož 20 minut má žák možnost seznámit se s pracovním listem a na volné listy papíru (s razítkem školy) vytvořit poznámky či osnovu k rozhovoru nad dílem. Tyto listy žák po zkoušce odevzdává a nejsou přímou součástí hodnocení, může k nim však v případě potřeby být v rámci hodnocení přihlédnuto. Rozhovor poté trvá 15 minut, hodnocen je v něm a) ústní projev žáka, b) jeho výkon v rámci stanovených tří oddílů úloh na pracovním listu (z hlediska I. míry zodpovězených otázek, II. správnosti zodpovězení otázek a III. samostatnosti zodpovězení otázek a schopnost dialogu; podrobnější kritéria a bodové hodnoty lze nalézt v samostatném dokumentu „Kritéria hodnocení profilové maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury“).

Příloha: seznam děl k ústní zkoušce